

نقش دولت در ایجاد تعادل میان خواست کارگر و کارفرما تعیین دستمزد بر اساس قانون کار باشد

گزارش

انتظار نیروی کار در خصوص تعیین دستمزد سال ۱۴۰۱ و دریافت مزد و مزایا بر مبنای قانون کار، شرایط اقتصادی، اشتغال و معیشت کارگران و تأکیدات دولت در راستای توجه به معیشت مردم، مجموعه شرایط و شاخص‌هایی را موجب شده است که به زودی باید در انتظار خروجی آن در قالب تعیین مزد کارگران باشیم. در این مطلب انتظار نیروی کار در دریافت مزد عادلانه بر مبنای قانون و شرایط تصمیم‌سازی در این خصوص را با نگاه به وضعیت اقتصادی مطرح می‌کنیم.

کارگران با جمعیت بیش از ۱۴ میلیون نفری در سطح کشور که با احتساب خانواده تحت سرپرستی در حدود نیمی از جامعه را تشکیل می‌دهند، با توجه به حضور آنها در چرخه کار و تولید کشور واثرگذاری بر رونق تولید و اقتصاد، از دولت انتظار دارند که بر اساس چارچوب‌های مندرج در قانون اساسی به عنوان پایه قانونی کشور و نیز بر مبنای قانون کار و تأکیدات آن در خصوص تعیین دستمزد نیروی کار با تمرکز بر تأمین معیشت و شاخص تورم، به گونه‌ای دستمزد دریافت کنند که امکان تأمین معیشت خانوار در طول یکماه برای آنان وجود داشته باشد که البته در این خصوص عوامل بسیاری از جمله شاخص‌های اقتصادی، وضعیت تأمین مالی دولت، تحریم‌های بین‌المللی و بسیاری از متغیرهای دیگر اثرگذار هستند.

نگاهی به شرایط اقتصاد خانوار کارگران نشان می‌دهد که این بخش مهم جمعیتی و نیروی فعال در حوزه کار و تولید در دهه‌های گذشته همواره از لحاظ اقتصادی در سطوح پایین جامعه قرار داشته و علاوه بر مشکلاتی مانند اشتغال و مسائل مرتبط با آن، معیشت به عنوان یکی از مشکلات جامعه کارگری در دوره‌های مختلف مطرح بوده و دولت‌ها جز در موارد خاص به موضوع تعیین دستمزد در چارچوب قانون کار و تأکیدات تورمی و معیشتی توجه نداشته‌اند و در بسیاری از سال‌های گذشته مزد نیروی کار پایین‌تر از تورم مشخص شده و به دنبال آن، کارگران شرایط سخت‌تر اقتصاد خانوار را تجربه کرده‌اند.

سبد معیشت خانوار کارگری

هفته گذشته در جریان نشست رسمی شورای عالی کار، سبد معیشت خانوار کارگری ۸ میلیون و ۹۷۵ هزار تومان تعیین و مورد توافق نمایندگان کارگری، کارفرمایی و دولت به عنوان طرف‌های سه‌جانبه‌گرایی قرار گرفت تا مبنایی برای تعیین دستمزد نیروی کار در سال ۱۴۰۱ باشد. سبد معیشت خانوار کارگری هر سال بر اساس قانون کار و با استناد به نرخ تورم، قیمت کالاها و خدمات اساسی مورد نیاز خانوار کارگری بر مبنای خانوار ۳،۳ نفره در جریان تشکیل کمیته مزد با حضور نمایندگان کارگری، کارفرمایی و دولت برای ارائه به شورای عالی کار و تصمیم‌گیری در خصوص دستمزد محاسبات انجام شده در کمیته دستمزد و شورای عالی کار، سبد معیشت حداقلی خانوار کارگری برای مذاکرات مزدی سال آینده، حداقل هزینه ماهانه تأمین معیشت خانوار ۳،۳ نفره کارگری در حدود ۹ میلیون تومان تعیین شده که در این خصوص، سهم اقلام خوراکی، ۳۶۶ درصد و سهم اقلام

غیر خوراکی، ۶۴،۴ درصد در نظر گرفته شده است.

قانون، معیار دستمزد عادلانه است

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه مجموعه وزارت مردم، نیروی انسانی را مهمترین رکن اقتصاد مقاومتی می‌داند و تمام تلاش‌ها بر بهبود معیشت کارگران متمرکز شده، می‌گوید: «تعیین حداقل دستمزد سال ۱۴۰۱ بسیار مهم و ضروری و معیار و مبنای مزد عادلانه، قانون است.» حجت‌الله عبدالملکی در جریان «سیدصدویکمین نشست شورای عالی کار» با اشاره به محوری بودن عدالت گفت: «بر اساس تأکید رییس‌جمهور، همه‌امور در دولت سیزدهم با پیوست عدالت تهیه و انجام می‌شود و بر همین مبنای رفاه مردم، اولویت جدی این وزارتخانه است.» وزیر کار همچنین با اشاره به تأکیدات دولت سیزدهم بر حمایت از اقشار کم‌درآمد و اقشار کارگری، توجه به نیروی کار و تأمین معیشت رفاه آنها را از اولویت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معرفی می‌کند.

بهبود معیشت کارگران؛ مبنای تعیین مزد سال ۱۴۰۱

«علی‌حسین رعیتی‌فرد» معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهبود وضعیت معیشتی کارگران را معیار و مبنای اصلی وزارت مردم در تعیین حداقل حقوق و دستمزد در سال ۱۴۰۱ دانسته و می‌گوید: «حداقل حقوق و دستمزد با توجه به شاخص‌های مرکز آمار ایران و بانک مرکزی با حضور شرکای اجتماعی نمایندگان کارگری و کارفرمایی تعیین خواهد شد.» به گفته رعیتی‌فرد: «میدواریم بر اساس کارشناسی صورت گرفته در خصوص سبد معیشت خانوار کارگری و حضور فعالانه نمایندگان کارگری و کارفرمایی حداقل حقوق کارگران در سال ۱۴۰۱، تأمین‌کننده دغدغه‌ها و معیشت زندگی خانوار کارگران باشد.» وی اظهار می‌کند: «تقدیر از تلاش‌های مدیران تولید و کارگران زحمتکش که در وضعیت جنگ اقتصادی همچنان عامل تداوم چرخه تولید در کشور هستند، ضروری است و امیداریم کارخانه‌ها با توسعه کمی و کیفی محصولات بتوانند کشور را در تأمین نیازهای داخلی خود کفا کنند.»

راهکار برقراری عدالت اصلاح پرداخت مزد است

«حمید حاج‌اسماعیلی» کارشناس حوزه بازار کار با اشاره به عزم دولت سیزدهم در ایجاد و برقراری نظام عادلانه و

هماهنگ پرداخت در کشور گفت: «اصلاح پرداخت حقوق و دستمزد در سطح کشور، راهکار برقراری عدالت محسوب می‌شود و این موضوع باید علاوه بر حقوق‌بگیران دولتی شامل حال جامعه کارگری نیز شود.»

وی با بیان این نکته که موضوع دستمزد نیروی کار، چالشی جدی است که سال‌ها در ارتباط با جامعه کار و تولید مطرح شده است، افزود: «در این خصوص، موفق به انجام کارهای اساسی در مورد پرداخت دستمزد به نیروی کار در کشور نشده‌ایم که نیازمند بازنگری و یافتن راهکارهای اثرگذار است.» این فعال حوزه اقتصاد و بازار کار همچنین خاطر نشان کرد: «اگر بخواهیم یک کار اساسی برای مدیریت هزینه‌ها در خصوص پرداخت حقوق و مزایا و نیز بسترسازی برای تعیین دستمزد نیروی کار در کشور انجام دهیم، ابتدا باید کنترل و مهار تورم در دستور کار دولت باشد و این موضوع باید در قالب سیاست‌های اساسی دولت در پرداخت‌های عادلانه و مزد متناسب با شرایط اقتصادی و معیشتی در کشور قرار گیرد.» حاج‌اسماعیلی در ادامه بیان داشت: «نکته دیگر این است که برآیند اقدامات غیر عادلانه دهه‌های گذشته در حوزه پرداخت‌های دستمزد نیروی کار در کشور موجب شکل‌گیری شرایط نامناسب اقتصادی برای خانوارهای مختلف شده است که دولت سیزدهم، امروز با مسئولیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن در جامعه است و دولت به ناچار باید به دنبال پرداخت هزینه این ناکارآمدی پرداخت‌ها باشد.» این کارشناس و فعال اقتصادی همچنین گفت: «پرداخت عادلانه دستمزد‌ها موضوع بسیار مهمی است که در دهه‌های گذشته مورد غفلت قرار گرفته و نیازمند بازنگری اساسی است که دولت حاضر به دنبال ایجاد رویه درست در این حوزه است و این رسیدگی مجدد و اصلاح، صرفاً نباید در خصوص کارمندان دولت و بازنشستگان صورت گیرد بلکه کارگران نیز به عنوان گردانندگان چرخ تولید باید مشمول این اصلاح قرار گیرند.» وی بیان داشت: «باید توجه داشت نزدیک به نیمی از جمعیت کشور متأثر از تعیین دستمزد برای نیروی کار از طریق شورای عالی کار هستند که دولت باید این راهکارها را نیز مورد بازنگری قرار دهد تا در یک سیاست همگن و برابر با آنچه که قانون مدیریت خدمات کشور و نظام هماهنگ پرداخت، بتواند تناسب لازم را داشته باشد.»

دستمزد ۱۴۰۱؛ آزمون دولت

دولت سیزدهم به عنوان دولت مردمی که در طول تصدی در امور اجرایی کشور بر اساس سیاست‌های کلان و برنامه‌ریزی در چارچوب تأمین رفاه و رشد اقتصادی در اندیشه دستیابی

به اهدافی در خصوص تأمین و ارتقاء سطح معیشتی مردم و توسعه اقتصاد خانوار است، اقدامات اثرگذاری در راستای عدالت در پرداخت‌ها در حوزه حقوق‌بگیران دولتی و نیمه‌دولتی در قالب «قانون نظام هماهنگ پرداخت» تدوین کرده و به دنبال اجرای آن است و در این شرایط اقتصادی، کارگران به عنوان یکی از ارکان اصلی تولید و بازار کار کشور با توجه به سطوح پایین درآمدی و مشکلات معیشتی و ناگهک به سیاست‌های کلان دولت در توجه به رفاه مردم، انتظار دارند که تعیین دستمزد سال ۱۴۰۱ کارگران بر مبنای قانون و با توجه به شاخص‌های اثرگذار اقتصادی صورت گیرد و در واقع مزد سال آینده نیروی کار به عنوان آزمون دولت در تحقق وعده‌ها مطرح شده است.

انتظار دستمزدی کارگران از دولت

نگاهی به شرایط سخت اقتصادی که نشأت گرفته از وضعیت تحریمی، سوءمدیریت در سال‌های گذشته و کوتاهی سیاستگذاران در خصوص بسیاری از شاخص‌های مرتبط با اقتصاد است و تجربه تعیین مزد نیروی کار بخصوص در یک دهه اخیر که نشان از بی‌توجهی به قانون کار و شاخص‌های تورم و معیست در تعیین دستمزد کارگران است، این نتیجه را مشخص می‌کند که کارگران شاغل بخصوص در این سال‌ها حتی با دریافت دستمزد، توان اداره معیشت خانوار را در طول یک ماه نداشته و مشکلات بسیاری را تجربه کرده‌اند. طبق نظر کارشناسان اقتصاد و بازار کار، عدم افزایش دستمزد نیروی کار متناسب با تورم سالانه در شرایطی توجیه خواهد داشت که امکان کنترل تورم توسط دولت در سال پیش رو وجود داشته باشد و عدم افزایش قیمت کالا و خدمات بخصوص کالاهای اساسی تضمین شود؛ در غیر این صورت مطابق سنوات گذشته افزایش دستمزد، البته مطابق با شاخص‌های تورمی و معیشتی، راهکار پیش‌روی دولت و تصمیم‌گیران در خصوص تعیین دستمزد و مزایای نیروی کار است. نگاهی به تورم بیش از ۴۰ درصدی ثبت شده در ماه‌های اخیر منتهی به پایان سال و رسیدن به موعد تعیین دستمزد کارگران و البته تأکید رییس‌جمهور و وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به در نظر داشتن توجه به اولویت تأمین معیشت جامعه کار و تولید و همچنین اشاره چندین باره «حجت‌الله عبدالملکی» به مینا قرار دادن قانون کار در تعیین مزد نیروی کار، این انتظار و توقع را در جامعه کارگری به وجود آورده است که نگاه عدالت‌محور دولت سیزدهم بتواند راهگشای حل مشکلات نیروی کار و افزایش دستمزد سال ۱۴۰۱ متناسب با نرخ تورم و تأمین معیشت خانوار باشد.

بهزینستی، تأمین اجتماعی و نظام بیمه‌ای، پتانسیل‌های اقتصادی بسیاری در زیر مجموعه‌های خود دارد.» در ادامه این نشست «لائودمار گونسالس آگوئینانتو» سفیر برزیل در ایران ضمن ابراز خرسندی از برگزاری این نشست و تبریک دهه فجر به دولت ایران خاطر نشان کرد: «امروز ایران، اصلی‌ترین شریک تجاری برزیل است و تمایل داریم این روند ادامه پیدا کند.»

اجتماعی افزود: «ایران و برزیل از سال‌ها قبل در زمینه اقتصادی و اجتماعی همکاری داشته و ظرفیت‌های خوبی برای افزایش همکاری‌ها وجود دارد.» وی، حجم مبادلات میان دو کشور را حدود ۵ میلیارد دلار بیسان و اظهار کرد: «انتظار داریم این رقم افزایش یابد.» فروزان تصریح کرد: «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی علاوه بر ظرفیت‌های فنی و حرفه‌ای،

خبر

همکاری با تاجیکستان در زمینه آموزش

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رییس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در نشست ویدیو-کنفرانسی با عبدالغفار رحمان‌زاده، معاون اول وزیر وزارت محنت، مهاجرت و شغل اهالی جمهوری تاجیکستان گسترش همکاری ایران و تاجیکستان در زمینه آموزش مهارت و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را خواستار شد. غلامحسین حسینی‌نیا با اشاره به مشترکات تاریخی و فرهنگی دو کشور گفت: «جمهوری اسلامی ایران از توسعه همکاری‌های مشترک در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای استقبال و حمایت می‌کند.» وی ادامه داد: «به دنبال سفر رییس‌جمهور به تاجیکستان و امضای یادداشت تفاهم همکاری‌های مشترک میان دو کشور، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای آماده است در زمینه تبادل مربیان و کارآموزان، برگزاری مسابقات مهارتی مشترک بین دو کشور، برگزاری آزمون‌های الکترونیکی، اجرای طرح‌های پژوهشی، تولید محتوای آموزشی و تدوین استانداردهای آموزشی با جمهوری تاجیکستان همکاری کند.»

حسینی‌نیا با اعلام اینکه پیش‌نویس یادداشت تفاهم همکاری آموزشی برای طرف تاجیکستانی ارسال شده است، اظهار امیدواری کرد هر چه سریع‌تر این سند نهایی و در تهران یا دوشنبه به امضای طرفین برسد. وی افزود: «امضای این سند می‌تواند در توسعه دیپلماسی مهارت دو کشور بسیار مؤثر باشد.» در ادامه این نشست، علی‌حسین شهرپور، معاون پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت این سازمان نیز با اشاره به یادداشت تفاهم همکاری بین

وزارت محنت مهاجرت و شغل اهالی جمهوری تاجیکستان و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ایران در شهرپور ماه سال جاری گفت: «این نشست با هدف گفت‌وگو و بررسی برنامه اقدام مشترک سند مذکور برگزار شده است.» وی در ادامه به تبیین بندهای پیش‌نویس برنامه اقدام مشترک سه ساله دو کشور طی سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۴ در زمینه «مهارت‌آموزی» پرداخت. آموزش پیوسته و مستمر منتج به اشتغال، برگزاری دوره‌های مهارتی برای تربیت مربیان حرفه‌ای در دو کشور، از سوی دو کشور، تبادل تجربه در زمینه نیازسنجی بازار کار، تبادل تجربه و بازارآموزی شغلان و تربیت متخصصان در زمینه صنایع پیشرفته و صنایع دستی، تبادل تجربیات در خصوص ارائه خدمات و آموزش به افراد جویای کار، همکاری در زمینه پژوهش، برگزاری مسابقات دوستانه مهارتی بین دو کشور، تهیه چارچوب صلاحیت حرفه‌ای، تدوین کتاب‌های درسی و استانداردهای آموزشی، برگزاری نشست‌های مشترک کارشناسی با هدف تبادل تجربیات بین دو کشور در زمینه مهارت‌آموزی از جمله برنامه‌های مشترک بود که مورد تأیید طرفین قرار گرفت. معاون اول وزیر محنت، مهاجرت و شغل اهالی جمهوری در این جلسه از حسینی‌نیا، معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رییس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور دعوت کرد تا در سفر به تاجیکستان ضمن گفت‌وگو پیرامون همکاری‌های مشترک، برنامه مذکور را نهایی و امضاء کنند. در پایان معاون پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و مدیرکل تحصیلات مقدماتی حرفه‌ای وزارت محنت، مهاجرت و شغل اهالی جمهوری تاجیکستان به عنوان نمایندگان دو طرف معرفی شدند.

احسان احمدی
روزنامه نگار

اصلاح
پرداخت
حقوق و
دستمزد در
سطح کشور،
راهکار
برقراری
عدالت
محسوب
می‌شود و
این موضوع
باید علاوه بر
حقوق‌بگیران
دولتی شامل
حال جامعه
کارگری نیز
شود

گزارش

مدیرکل امور بین‌الملل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در نشست با سفیر برزیل در تهران با اشاره به اعزام نیروی کار تحت نظارت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، استفاده از

بهره‌گیری از فرصت‌های شغلی اعزام نیروی کار به برزیل

فرصت‌های شغلی برای اعزام نیروی کار را ضروری دانست. حامد فروزان تأکید کرد: «روابط بسیار خوبی میان ایران و برزیل برقرار است.»

مدیرکل امور بین‌الملل وزارت تعاون، کار و رفاه